

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De Donationibus. Titulus XXIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

2 Creditor non cogitur recipere principale debitum nisi accessorio oblato.

OBLIGATIONES de quibus dictum est solutionibus tolluntur, *Inst. quib. mod. toll. oblig. in princ.* Ideo subnectit hanc rubricam; Dicitur \dagger solvisse is, non tantum, qui pecuniam numeravit, verum omnis omnino, qui obligatione, qua tenebatur, liberatus est, *l. 4. §. condemnatum, vers. solvisse ff. de re jud. per alios modos*, quibus tollitur obligatio notatos in *Inst. Imper. tit. quib. mod. toll. obligat. ad quem me remitto*, quando unum debitum est principale & aliud accessorium quoniam accessorium est illiquidum non cogitur \dagger creditor recipere principale, nisi accessorio oblato, *l. as. in l. quidam existimaverunt sub num. 6. in 3. limit. vers. 2. intellige. Alex. num. 8. ff. si cert. per. & ibidem DD. per l. tutor §. Lucius ff. de usur. approb. à Rot. Cas. de us. 8. n. 8. & 9. de restit. spol.*

De Donationibus.

Titulus XXIV.

SUMMARIA.

- 1 Clerici res ecclesie donare non possunt.
- 2 Ut donatio teneat duo copulative requirantur, ut fiat in casu licito, & si excedat summam præfixam quod servetur solemnitas requisita.
- 3 Præfata non requiruntur in casibus in quibus tutor dare potest, aut quando donat aliquid de redditibus ecclesie.
- 4 Clericis interdicitur ne studeant consanguineos familiaresve suos ex redditibus ecclesie augere.
- 5 Donatio inter vivos in dubio præsumitur.
- 6 Donatio ob bene merita censetur facta ex causa onerosa.

7 Interpretatio in contractibus plena in testamento plenior, in beneficiis & donationibus plenissima est adhibenda.

8 Clausula, concedimus vobis illam ecclesiam, explicatur.

9 Donata res ecclesie sub modo irrevocabiliter fit ecclesie, nisi in contractu sit expressum quod modo cessante debeat revocari.

10 Donatio facta alicui pro se & descendenti- bus ex suo corpore natis, moriente ultimo ex descendenti- bus non revertitur ad donantem sed transit ad hæredes extraneos donatarii.

11 Donator de evictione non tenetur.

CLERICI super rebus Ecclesie sibi commissæ contractus inire possunt, ut dictum est, eas vero \dagger donare non possunt regulariter, quia rerum ecclesiasticarum sunt procuratores & non domini, conditionem ecclesie meliorare possunt, deteriorẽ facere non debent, *c. 2. hoc tit.* Ut donatio \dagger teneat duo copulative requiruntur ut fiat in casu licito, puta ecclesie vel loco religioso, *Clem. 2. de reb. eccl. non alien. c. pastoralis, & c. seq. hoc tit. c. si episcopus unam, 12. quest. 2. vel pro redemptione captivorum, vel alimonia pauperum, c. aurum 12. quest. 2. cap. 3. & ibi gloss. fin. hoc tit. & si excedat summam à canonibus præfixam, c. apostolica in fin. hoc tit. c. si quis 3. c. si quis 12. quest. 2. vel potius considerata qualitate & quantitate rei donatæ & loci consuetudine, c. ceterum, & ibi Anch. in 4. nor. Pan. sub numer. 1. & 3. & Can. hoc tit. quod servetur solemnitas debita: c. sine exceptione c. si episcopus unam 12. quest. 2. dictum est supra de reb. eccl. non alien. altero deficiente donatio est ipso jure nulla: c. 2. & ibi Pan. num. 5. & Anch. in c. apostolica num. 7. hoc tit. utroque interveniente valet donatio, & si est gravosa multã ecclesie, revocabitur*

bitur per in integrum restitutionem. *Anch. in d. c. 2. in fin. & Pan. num. 2. hoc tit. Archid. in c. placuit sub num. 1. vers. sed pro prima sententia*
 3 15. *quest. 2. Præfata ¶ non requiruntur in casibus, in quibus tutor dare potest, l. cum plures §. fin. & l. cum tutor §. fin. ff. de administ. tut. aut quando donat aliquid de redditibus Ecclesiæ, quos facit suos, c. presenti de off. ord. in 6. Pan. in d. c. ceterum num. 4. aut de mobilibus emptis ex fructibus ecclesiæ: c. adhuc de testam. Ex decretis Concilii Tridentini*
 4 *interdicitur ¶ episcopis & quibuscumque ecclesiastica beneficia tam sæcularia, quam regularia obtinentibus, ac etiam S. R. E. Cardinalibus, ne ex redditibus Ecclesiæ consanguineos familiaresve suos studeant augere, qui si pauperes sint, iis, ut pauperibus distribuere permittit. c. 1. ff. 25.*
 Donationum duo sunt genera, mortis causa, & non mortis causa quæ inter vivos appellatur, ut latius traditur *in instit. Imper. §. hoc tit. In dubio præsumitur ¶ donatio inter vivos, etiam si fiat ab infirmo. l. Scia §. fin. ff. de mort. caus. donat. & ibi Bart. & DD. gl. 1. in l. fin. C. eod. & ibi DD. las. in l. qua dotu num. 26. & seqq. ff. sol. matr. donatio ob benemerita ¶ censetur facta ex causa onerosa, l. arist. l. hoc iure §. 1. & fin. ff. hoc tit. & est irrevocabilis etiam ob vitium sublequens ingratitude. l. si pater §. fin. ff. hoc tit. & ibi glo. pen. Rom. sing. 520. donatio. Rom. cons. 298. numer. quarto & ibi Ad. & fufius in l. si vero §. de viro n. 46. ff. sol. matr.*
 7 *In contractibus plena ¶ in testamentis plenior, in beneficiis & donationibus plenissima interpretatio est adhibenda, c. cum dilecti hoc tit. §. speculum Instit. de legat. l. 1. C. de pec. eius, qui lib. mer. Ideo si episcopus, consentiente patrono, viris religiosi aliquam ecclesiam concedendo utatur hac simplicitate verborum, ¶ concedimus vobis illam eccle-*

siam, patronus ius patronatus, episcopus portionem fructuum, quam percipiebat in eadem ecclesia, vel si ex ipsius proventibus nullam debeat portionem habere, omnes proventus, præter cathedraticum, in eorum usus convertendos donasse videtur, c. pastoralis hoc tit. & si pleno jure concesserit ecclesiam monasterio exempto, etiam cathedraticum cum correctione, visitatione, procuracione, reverentia, & charitativo subsidio censetur concessisse, Calder. cons. 5. de reb. eccl. non alien. de cuius veritate dubitari potest propter c. visis & ibi gl. in verb. tradita l. 6. quest. 2. & not. per Collect. in c. cum venerabili num. 5. de censib. & c. Pan. in c. cum olim el. 2. n. 4. de privil. Res donata ¶ ecclesiæ sub modo statim & irrevocabiliter fit ecclesiæ, nisi in contractu sit expressum, quod modo cessante debeat revocari, c. verum de condit. appos. l. 2. §. fin. & l. seq. & ibi DD. ff. de donat. Pan. late in c. verum numer. 26. & seqq. & ibi Can. de for. comp. Donatio ¶ facta alicui pro se & descendantibus ex suo corpore natis, moriente ultimo ex descendantibus non revertitur ad donantem, sed transit ad heredes extraneos donatarii, quia ista est natura donationis ut sit perpetua, l. 1. ff. de donat. l. Senatus ff. de mortis caus. donat. §. alia, & §. sciendum Instit. de donat. remanetque penes ultimum morientem sine descendantibus sine ullo onere & gravamine, sicut si deicommissum simili modo relictum, l. cum pater §. libertis in fin. ff. de legat. 2. Achill. decis. 1. hoc tit. Greg. 15. decis. 542. n. 8. Donator ¶ de evictione non tenetur, sed de dolo si intercesserit, l. Arist. §. fin. ff. de donat. l. 2. C. de evict. Greg. 15. decis. 340. n. 4. & ibi annot.